

Trontale

Taler

Harald 5

Dato

25 september 1998

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Åpning av det 143. storting

- 1 Ærede President, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfull gjerning og ønsker at den må bli til gagn for fedrelandet.

5

Regjeringen arbeider for en samfunnsutvikling preget av et solid verdifundament forankret i vår nasjonale og kristne kulturarv. Et solidarisk og menneskelig samfunn bygger på verdier som omsorg for de svakeste, respekt for det enkelte menneskes rettigheter, ansvar for andre, for miljøet og for kommende generasjoner.

10

Regjeringen vil invitere alle stortingsgrupper til et konstruktivt samarbeid fra sak til sak, noe den parlamentariske situasjon understreker behovet for.

15

I en situasjon med uro i internasjonal økonomi og lave oljepriser er det særlig behov for et bredt samarbeid om den økonomiske politikken. Siktemålet må være å stabilisere og bevare en varig høy sysselsetting. Tempoet i reformarbeidet må tilpasses dette. Regjeringen vil legge fram et statsbudsjett med innstramming i finanspolitikken, blant annet for å bidra til lavere renter. Nødvendige skatte- og avgiftsøkninger må også bidra til en rettferdig fordeling. Pengepolitikken er rettet inn mot å holde kronen stabil overfor europeiske valutaer. Samarbeidet med partene i arbeidslivet vil bli videreført for å unngå at lønnsveksten i Norge varig blir ute av takt med utviklingen i andre land.

20

25

Regjeringen går inn for en bred og samordnet distriktpolitisk innsats. Arbeidet med å desentralisere arbeidsplasser, kapital og makt fortsetter.

30 I en egen stortingsmelding vil Regjeringen gi en grundig analyse av forskjeller i inntekter og levekår i Norge. Det vil bli foreslått tiltak som skal bidra til større likhet. Regjeringen vil legge fram forslag om en tilnærming av skatt på arbeids- og kapitalinntekter.

35 Norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk skal trygge vår frihet og selvstendighet, fremme internasjonal fred og rettferdighet og verne om menneskerettighetene. Et sterkt norsk forsvar er en grunnpilar i Regjeringens sikkerhetspolitikk.

40 Regjeringen vil styrke arbeidet for nedrustning og rustningskontroll både når det gjelder konvensjonelle og masseødeleggende våpen, herunder særlig kjernefysiske våpen. Arbeidet for internasjonale tiltak mot håndvåpen vil bli videreført.

45 Regjeringen vil videreutvikle de transatlantiske forbindelsene og intensivere arbeidet for økt sikkerhet i Europa, ikke minst gjennom medlemskapet i NATO. Gjennom formannskapet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa i 1999 vil Norge ha en viktig rolle i krisehåndteringen i Europa, Kaukasus og Sentralasia.

50 EØS-avtalen danner hovedgrunnlaget for Norges forhold til EU. Regjeringen går inn for en nasjonal selvstendig og aktiv vurdering av det regelverk som følger av EØS-avtalen.

Regjeringen forhandler med EU om en ny løsning om norsk tilknytning til Schengen-samarbeidet, når dette innlemmes i EU.

55 Regjeringen vil videreføre sitt engasjement for å reformere og styrke De forente nasjoner som det viktigste globale instrument for fremme av fred, menneskerettigheter, miljø og utvikling.

60 Regjeringen vil arbeide for en solidarisk og mer helhetlig og slagkraftig sørpolitikk. Dette innebærer en mer aktiv innsats for å bekjempe fattigdom gjennom bistand, og for å bedre utviklingslandenes rammevilkår på områdene gjeld, handel og miljø. Oppfølging av Regjeringens gjeldsplan vil bli prioritert.

65 Bærekraftig bruk av naturressurser vil være det grunnleggende prinsipp i forvaltningen av norske ressurser og vår deltakelse i internasjonalt samarbeid om

miljø og ressursforvaltning. En bærekraftig utvikling forutsetter at miljøhensyn blir integrert i politikken nasjonalt og lokalt.

70

Faren for klimaendringer er en av de største utfordringene verden står overfor. Regjeringen vil derfor aktivt følge opp Kyotoprotokollen om klimaendringer, både gjennom nasjonale virkemidler for redusert utslipp av drivhusgasser, og i de videre forhandlingene internasjonalt.

75

For å begrense luftforurensningsproblemene forberedes det konkrete tiltak allerede fra kommende vinter i Oslo og Bergen.

80 Regjeringen vil satse på utvikling av nye fornybare energikilder og arbeide for å begrense forbruket av elektrisitet. Olje- og gassressursene må forvaltes i et langsiktig perspektiv hvor det legges vekt på et forsvarlig aktivitetsnivå. Rollen som en stor energiprodusent må forenes med å være et foregangsland i miljøspørsmål.

85 For å gjøre det enklere å starte og drive bedrifter over hele landet, vil det bli lagt fram en handlingsplan for små bedrifter. I planen er det prioritert å rydde opp i de mange forskrifter og skjemaer næringslivet må forholde seg til. Bedriftene skal sikres kvalifisert arbeidskraft. Ledige og yrkeshemmede skal kvalifiseres for deltakelse i arbeidslivet.

90

Regjeringen vil arbeide for et bredt og balansert eierskap i næringslivet. De regionale såkornfondene og tilskuddet til prosjektutvikling skal bidra til teknologisatsing i næringslivet. Regjeringen legger stor vekt på næringsrettet forskning og utvikling, og prioriterer innovasjon og kompetanseutvikling i små og mellomstore bedrifter over hele landet.

95

For å bidra til trygge arbeidsplasser og bosetting langs kysten, vil Regjeringen arbeide for at fiskeri- og havbruksnæringen gjennom markedsorientering og økt verdiskaping skal få en lønnsom og balansert utvikling, basert på et bærekraftig forvaltningsgrunnlag.

100

Regjeringen vil videreføre et jordbruk med variert bruksstruktur basert på ansvarlig miljø- og ressursforvaltning. Den vil føre en aktiv skogpolitikk og en restriktiv jordvernpolitikk. Arbeidet med å bedre inntekt og sosiale ordninger i landbruket vil fortsette. Næringsgrunnlaget for den samiske reindriften skal

105

sikres, blant annet ved å tilpasse reintallet til beiteressursene.

110 Utbygging av samferdselstilbud er et viktig næringspolitisk og distriktspolitisk virkemiddel, og har stor betydning for trafikkavvikling og miljø i sentrale strøk. Det vil bli lagt vekt på trafikksikkerhetsarbeid.

115 Regjeringen vil legge til rette for videre utvikling av transportsektoren, med vekt på å dra nytte av de enkelte transportmidlenes fortrinn. En hensiktsmessig samordning mellom de forskjellige transportgrenene gir miljøvennlige, fleksible og rasjonelle transportløsninger.

120 Regjeringen vil fornye og modernisere offentlig forvaltning. En effektiv forvaltning skal gi tjenester av høy kvalitet, ha løpende kontakt med sine brukere og være åpen for innsyn fra borgerne. Elektroniske informasjonstjenester og toveis kommunikasjon gir brukerne lettere tilgang til offentlig informasjon. Regjeringen vil videreføre arbeidet med å bidra til at Norge er rustet til å håndtere dataproblemene knyttet til tusenårsskiftet.

125 Kommunene og fylkeskommunene skal gjennom sine inntekter gis mulighet til å tilby grunnleggende velferdstjenester. Arbeidet med å vitalisere lokaldemokratiet vil bli videreført.

130 Barn og ungdom skal ha gode oppvekst- og levekår. Regjeringen vil arbeide for å styrke det lokale frivillige organisasjonsliv, med særlig vekt på å sikre aktivitetsgrunnlaget for barn og unge i deres nærmiljø.

135 Arbeidet med å legge til rette for økt valgfrihet for småbarnsforeldre vil bli videreført gjennom kontantstøtte og fortsatt utbygging av barnehager. Målet er full behovsdekning av barnehager i år 2000.

140 Regjeringen vil foreta en helhetlig gjennomgang av likestillingsloven. Kvinner og menn skal ha like muligheter til å delta både i arbeids- og organisasjonslivet og i familien.

Gjennom et synlig og desentralisert politi, raskere straffesaksbehandling og økt kvalitet i straffegjennomføringen vil Regjeringen forsterke innsatsen når det gjelder å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Asyl- og flyktningpolitikken er myket opp. Dette arbeidet vil bli videreført. Barns behov skal tillegges særlig vekt. Regjeringen vil foreslå endringer i utlendingsloven for blant annet å styrke rettssikkerheten for utlendinger.

150 Regjeringen vil prioritere arbeidet mot rasisme og diskriminering for å sikre at alle, uansett bakgrunn, skal ha like muligheter til å delta i samfunnet. En aktiv integreringspolitikk, gjennom norskopplæring og kvalifisering for arbeidslivet, skal prioriteres.

155 I det framtidige arbeidet med en kompetansereform vil Regjeringen legge vekt på samarbeid med arbeidslivets parter og utvikling av tilbud tilpasset voksne i videregående opplæring. Regjeringen vil generelt arbeide for å styrke den norske forskningsinnsatsen og spesielt bedre vilkårene for langsiktig, grunnleggende forskning.

160 I løpet av året vil det bli lagt fram en ny, revidert IT-plan for utdanningssektoren. Regjeringen vil øke kapasiteten innenfor lærer-, informasjonsteknologi- og helsefagutdanning, gjennom omdisponering av studieplasser.

165 Regjeringen vil legge fram forslag til nye helselover om pasientrettigheter, helsepersonell, psykisk helsevern og spesialisthelsetjenesten. Et forslag til et nytt og mer effektivt system for kontroll med opprettelse av nye legestillinger skal bidra til bedre legedekning i distriktene. Opptrapping av innsatsen for psykisk helse, kreftomsorg og utstyr følges opp i 1999. Regjeringen vil utarbeide en
170 handlingsplan for forebygging av uønskede svangerskap og abort.

Satsingen innen eldreomsorg videreføres, og en forsøksordning med henholdsvis eldreombud og omsorgsombud vil bli igangsatt i noen kommuner.

175 Regjeringen vil støtte et aktivt kulturliv, og legge til rette for profesjonelle kulturtilbud så vel som egenaktivitet. Regjeringen vil arbeide for at markeringene av tusenårsskiftet skal gi et varig kulturelt og verdimeessig løft.

180 Regjeringen vil spesielt legge vekt på å hjelpe de grupper som har særskilte problemer på boligmarkedet.

Sametinget skal få økt innflytelse på utviklingen av det samiske samfunnet

185 gjennom større frihet til å foreta egne prioriteringer.

Kirkepolitikken skal legge til rette for at Den norske kirke som trossamfunn får frihet og ressurser til å være en bekjennende, misjonerende og diakonalt arbeidende åpen folkekirke.

190

Jeg ber Gud velsigne Stortingets gjerning, og erklærer Norges 143. Storting for åpnet.

195

Kilde

<http://www.dep.no/odinarkiv/norsk/dep/smk/1998/taler/099005-991383/dok-bu.html>

200

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/trontale-453>

205

210

215

220